

Våldets onda cirklar. En explorativ undersökning av mäns barndomsupplevelser, maskuliniteter, känslor, våld samt terapeutiska interventioner mot våld.

Jönköping University, School of Health and Welfare, Dissertation series No. 073 2016.

Peter M. Jansson, Doktor/Lektor i socialt arbete Högskolan Dalarna, Akademin Utbildning, Hälsa och Välfärd, Falun. E-post: pja@du.se

Avhandlingen utforskar möjligheterna för ett integrerat forskningsperspektiv på mäns våld samt exemplifierar hur forskning kan bedrivas. Avhandlingen avser öka kunskapen om hur våldsamma mäns barndomsupplevelser, socialisation, maskulinitetskonstruktion och emotioner kan relateras till våld mot män, kvinnor och självskadebeteenden samt hur våldsterapier kan vidareutvecklas. Den kritiska realismen bildar vetenskapsteoretisk utgångspunkt för att relatera olika forskningsperspektiv till varandra: psykologisk: om barndomserfarenheter/socialisation, socialpsykologisk: om emotioner/interaktion samt sociologisk: om social klass/könsmaktsstrukturer/hegemonisk maskulinitet.

Studie I och *II* studerade sociala band mellan terapeut/terapi och klient inom våldsbehandlingar. *Studie I* operationaliserade indikatorer på emotionerna stolthet och skam och *studie II* testade dessa på en KBT-terapi. *Studie III* undersökte män i olika maskulinitetspositioner. En maskulinitetsposition hämtades ur populationen män dömda till terapi för våld/missbruk och den andra ur män organiserade mot våld mot kvinnor. Studien jämförde gruppernas förhållningssätt till faktorer som relaterats till våld mot kvinnor. *Studie IV* undersökte våldsdömda mäns våldskarriärer för att förstå samspelet mellan faktorer som i olika situationer framkallat våld.

Kvalitativa metoder användes för datainsamling och analys. *Studie I*, utgick från forskning och teoribildning. *Studie II* och *III* använde gruppintervjuer och

innehållsanalys. *Studie IV* använde biografiska intervjuer och innehållsanalys.

Integrerande forskningsperspektiv minskar risken för ekologiska felslut och ökar förståelsen av komplex samverkan bakom mäns våld men kräver en metodologi som hanterar denna samverkan. Reviewartikeln visade att teoretisk forskning om sociala band kan göras pragmatiskt tillämpbar för våldsterapeuter. Studien av KBT-terapien visade hur operationaliserade indikatorer på stolthet och skam kan analysera kvalitén på det sociala bandet mellan terapeut-klient. Jämförelsen mellan män i olika maskulinitetspositioner synliggjorde ambivalenta attityder till våld mot kvinnor. Maskulinitetskonstruktionerna och attityderna till våld korresponderade med deras tillgång till ekonomiska/sociala/kulturella resurser. Den biografiska studien av män i våldsbehandling undersökte våldskarriärerna och hur barndomsupplevelser, socialisation, maskulinitet och emotioner samverkat med varandra. Män utsatta för våld i barndomen var mycket skambenäpna och reagerade omedelbart utan föregående skamkänslor med våld mot båda könen. Övriga män var skambenäpna men hade kontrollerade våldsreaktioner. Två män brutalt mobbade i grundskolan, beskrev ett kontrollerat våld där de, för att slippa mobbing, tagit kontrollen över sina känslor. Överlag kunde bristande social kontroll relateras till männens skolproblem, avvikande umgänge, försörjningssvårigheter och våldskarriärer.

Avhandlingen: <http://du.diva-portal.org/smash/record.jsf?pid=diva2%3A974677&cdswid=-9624>